

ISLÁM

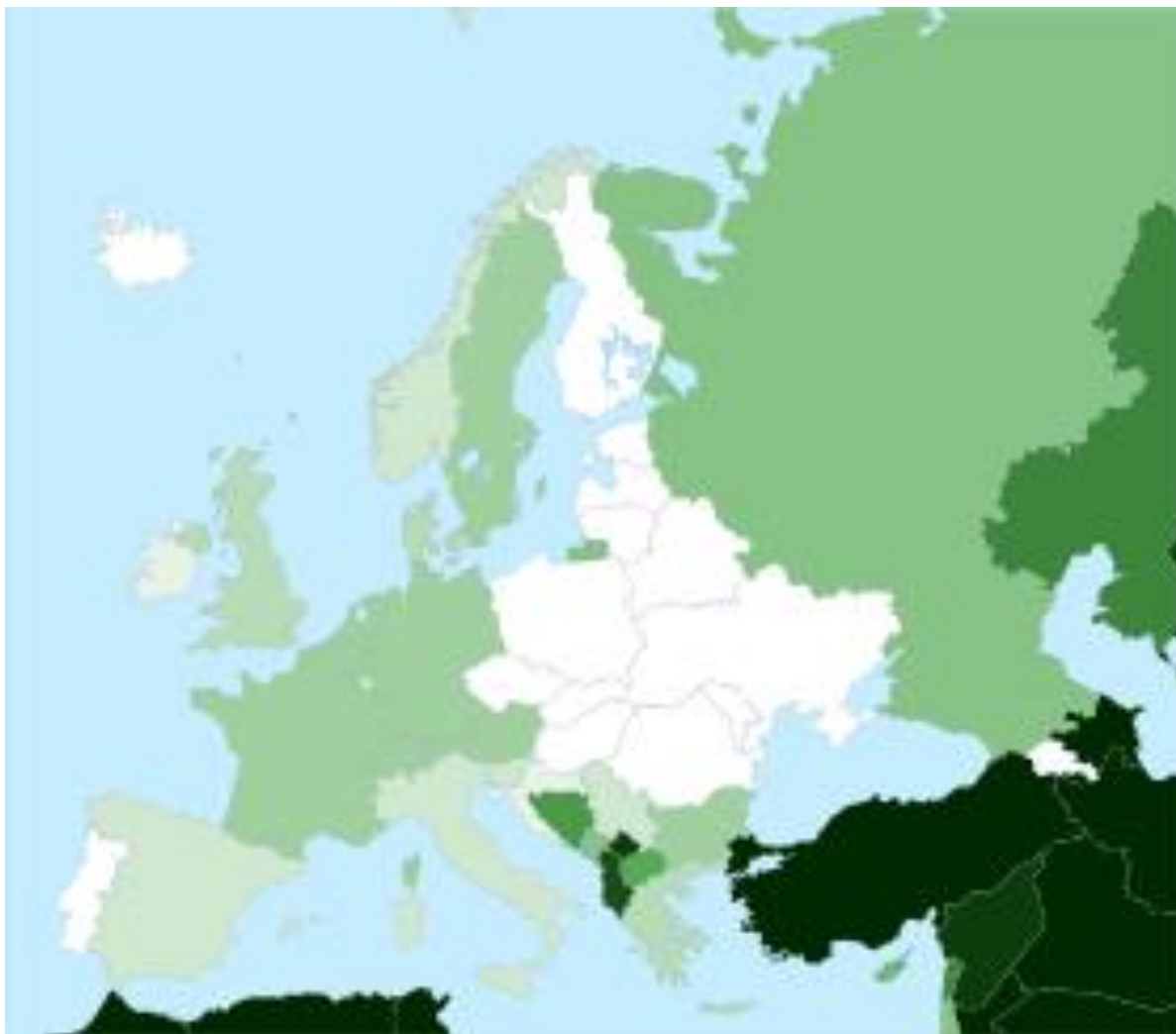
V ČESKÉ REPUBLICE

PhDr. Bronislav Ostránský, Ph.D.

Orientální ústav AV ČR, v. v. i.

ostransky@orient.cas.cz

MUSLIMOVÉ NA ZÁPADĚ

ISLÁM V ČR – DVĚ STRÁNKY MINCE...

- „Islám v ČR“ – to vymezení neznamena jen charakteristiku a aktivity zdejších muslimů, ale též jejich vnímání většinovou společností.
- Zaměříme se na oba okruhy.

ISLÁM V ČESKÉ REPUBLICE

- Základní data a historický nástin.
- Současná muslimská scéna v ČR.
- Muslimové a jejich vnímání v ČR
  - Problematika islamofobie

MUSLIMOVÉ V ČR – ZÁKLADNÍ DATA

- **Oficiální statistická data neexistují!**
- Poslední sčítání lidu (viz nepovinný údaj o náboženství) – cca 3 tisíce osob
- Nejčastější odhady se pohybují mezi 10-20 tisíci
  - Protiislámští aktivisté uvádějí vyšší čísla
- **VÝZKUMNÁ ZPRÁVA INTEGRAČNÍ PROCES MUSLIMŮ V ČESKÉ REPUBLICĚ – PILOTNÍ PROJEKT** (Daniel Topinka, ed.), která vznikla na zakázku Ministerstva vnitra ČR v roce 2007 uvádí cca 11 tisíc.

SLOŽENÍ MUSLIMŮ

- Tři pětiny muslimů v Česku pochází ze subcivilizace turkické sunnitské (62,6 %). Více než čtvrtina muslimů pochází ze subcivilizace arabské sunnitské (28,6 %). Z toho je více než polovina muslimů z afrického kontinentu (16 %). Zbývající tři subcivilizace jsou zastoupeny okrajově – indoárijská sunnitská z 6,3 %, perská šiitská z 1,8 % a indomalajská sunnitská z 0,7 %.
- **Tři skupiny muslimů v ČR (tzn. Čeští konvertité; držitelé občanství; trvalý pobyt).**

HISTORIE MUSLIMŮ V ČR

- Prvorepublikové počátky
  - Vývoj po roce 1989
- Současná muslimská scéna

„BOJE O MEŠITY“

- Střety věcné i symbolické – Evropa a ČR
  - Mešity a modlitebny v ČR

ISLÁM A „TŘECÍ PLOCHY“

- Je jich mnoho, to by byla přednáška na semestr, nejčastěji se ale skloňuje následující „trojlístek“:
  - Postavení ženy v islámu
    - Islám a demokracie
    - Islám a lidská práva

ISLÁM A MÉDIA

- Specifika české debaty o islámu a muslimech...
- V ČR v tomto ohledu panují až zarážející rozdíly, situace je velmi neukotvená a zdejší diskurs nezralý, především ve srovnání se západem EU

MEDIÁLNÍ CHYBY A STEREOTYPY

- 1) Každý muslim je vždy primárně motivován svým náboženstvím („šariatský kyborg“)
- 2) Vše, čeho se účastní muslimové, je primárně vnímáno v rovině náboženství (kuriózní případ Teplic nebo otázky kolem arabských developerů)
- 3) Pod nálepkou „muslimský“ se často řadí věci, které jsou primárně kulturní či sociální atd. (viz např. tzv. vraždy ze cti, ženská obřízka).

MEDIÁLNÍ POSTŘEHY – POKRAČOVÁNÍ:

- 4) „Názor jako názor“: vědec versus aktivista – vědec jako ten, kdo se muslimů zastává; aktivista jako ten, kdo se nebojí říci strašnou pravdu...
- 5) Na rozdíl od jiných oborů se zpravidla nehodnotí erudice, nýbrž postoje. Fakta a dojmy se prolínají, vzniká spousta nedorozumění...
- 6) Věčná otázka: Kdo má hovořit za muslimy?
- 7) Islám jako východisko k širším úvahám (EU).
- 8) Sklon k „infotainmentu“ (zповědi muslimů aj.)
- 9) Soustředění se výhradně na to mezní, zlé apod.

ISLAMOFOBIE

- **Střety kolem konceptu islamofobie!**
- „Nehezký výraz pro nehezký společenský jev“
nebo „náhubek, který má umlčet odpůrce islámu“
- **Rozlišení mezi kritikou islámu a islamofobií**

○ **Specifika ČR**

RÚMÍHO PODOBENSTVÍ

- Současné debaty o islámu a muslimech bývají často spíše míjením se, lidé hovoří o islámu, ale každý si představuje něco úplně jiného. Tu situaci nádherně vystihuje podobenství velkého perského mystika a básníka Džaláluddína Rúmího, které často a rád připomínám – a který mi dovolte závěrem zde parafrázovat:
- **Je to o třech derviších, kteří šli hledat slona**

DĚKUJI VÁM ZA POZORNOST!

- Otázky či připomínky můžeme probrat v závěru semináře, nebo mne můžete oslovit i později.
  - Kontakty do práce:
    - www.orient.cas.cz
    - ostransky@orient.cas.cz
    - Tel.: 266 052 210

